TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 21229

Tarih : 11.11.2026

10/5070

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İzmir'in Aliağa ilçesindeki HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda 9 Kasım 2026 tarihinde meydana gelen patlamanın ve aynı işletmede geçmiş yıllarda yaşanan iş cinayetlerinin nedenlerinin, üretim ve bakım süreçlerinin, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin, taşeron çalışma koşullarının, işverenin ve ilgili kamu kurumlarının sorumluluklarının araştırılması; iş cinayetlerinin önlenmesi ve işçilerin yaşam hakkının güvence altına alınması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

İzmir'in Aliağa ilçesindeki HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda 9 Kasım 2026 tarihinde meydana gelen patlama ve ardından çıkan yangında, 10 Kasım itibarıyla edinilen son bilgilere göre 18 işçi yaşamını yitirmiş, çok sayıda işçi yaralanmıştır. Ağır sanayi üretiminin yapıldığı fabrikada yaşanan bu büyük iş cinayeti, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini, işverenin sorumluluklarını ve kamu denetiminin etkinliğini bir kez daha gündeme getirmiştir.

Patlamaya ilişkin ilk incelemelerde, çelikhane bölümünde ark ocağına ait çanağın taşınması sırasında vinç yolu kirişinin bağlantılarından ayrılarak düşmesi ve doğal gaz ile oksijen hatlarının zarar görmesi üzerinde durulmuştur. Patlamanın kesin nedenlerinin yanı sıra, bakım ve üretim süreçlerindeki risklerin nasıl değerlendirildiği, vinçlerin periyodik kontrollerinin yapılıp yapılmadığı, gaz hatlarının güvenliği ve acil müdahale sistemlerinin yeterliliği de araştırılmalıdır.

HABAŞ'ta yaşanan son patlama, aynı işletmede yıllardır meydana gelen ölümlü iş kazalarının devamıdır. 2018 yılında çelik ocağında meydana gelen patlamada ağır yaralanan Evren Erik, 3 Ağustos'ta yaşamını yitirmiştir. Aynı yıl sürekli döküm makinesinde meydana gelen başka bir patlamada üç işçi ağır yaralanmış, 18 Ekim'de ise Hasan Bostancı toz toplama bacasından düşerek hayatını kaybetmiştir. 2019 yılında 120 tonluk potanın devrilmesi sonucu yaklaşık 80 ton sıvı çelik çalışma alanına dökülmüş, 11 işçi yaralanmıştır.

2020 yılında taşeron işçi Şaban Karaca çelik bloklar arasında sıkışarak, Kadir Özdemir ise 10 metre yükseklikten düşerek yaşamını yitirmiştir. Kadir Özdemir'in ailesinin açtığı tazminat davasında HABAŞ'ın yüzde 70 oranında asli kusurlu bulunduğu basına yansımıştır. Aynı yıl HABAŞ Limanı'nda taşeron şirkete bağlı çalışan Raif Çatan, gemiye yükleme yapıldığı sırada denize düşerek hayatını kaybetmiştir.

İşçi ölümleri sonraki yıllarda da devam etmiştir. 2022 yılında Oktay Eryılmaz vinçten düşerek, 2024 yılında Kemal Özdemir gemiye yükleme sırasında üzerine metal bobin düşmesi sonucu yaşamını yitirmiştir. Son patlamadan kısa süre önce, 21 Ekim 2026'da taşeron işçi Hakan Doğan sekiz metre yükseklikten düşerek, 5 Kasım 2026'da ise 20 yaşındaki taşeron işçi Eyüp Eğinli iş makinesi lastiğinin patlaması sonucu hayatını kaybetmiştir.

HABAŞ'ın 2025 yılı Sürdürülebilirlik Raporuna ilişkin basına yansıyan verilere göre, işletmede kayıp günlü iş kazalarının sayısı 2024 yılında 147 iken 2025 yılında 229'a yükselmiştir. Aynı dönemde taşeron çalışanların geçirdiği kayıp günlü iş kazaları 38'den 83'e çıkmıştır. İş sağlığı ve güvenliği eğitim saatlerinin ise 65 bin 700'den 8 bin 697'ye gerilediği aktarılmıştır. İşletmenin kendi raporuna yansıyan bu veriler, çalışma koşullarının ve alınan iş güvenliği önlemlerinin etkinliğinin incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Aynı işletmede yıllardır tekrarlanan işçi ölümleri ve artan iş kazaları karşısında, işverenin yükümlülükleri ile kamu kurumlarının denetim sorumluluklarının bütün yönleriyle ortaya konulması gerekmektedir. Geçmiş iş cinayetlerinin ardından alınan önlemler, gerçekleştirilen

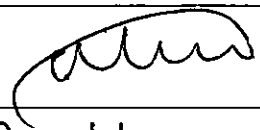
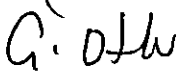
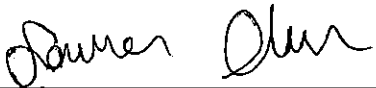
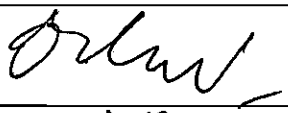
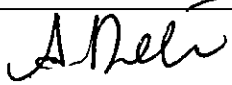
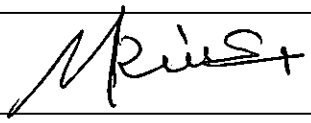
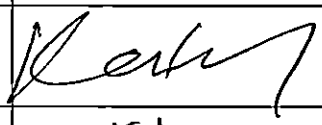
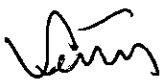
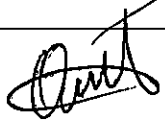
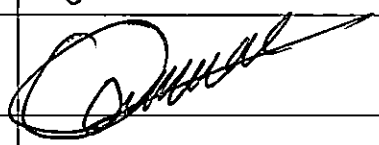
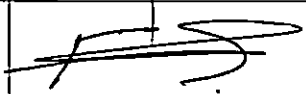
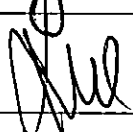
denetimler, tespit edilen eksikliklere karşı uygulanan yaptırımlar ve yürütülen soruşturmaların sonuçları, bu kapsamda araştırılması gereken temel hususlardır.

HABAŞ'ta yaşananlar, Türkiye'de işçilerin güvencesiz çalışma koşullarıyla karşı karşıya kaldığı üretim düzeninden ayrı ele alınamaz. 4857 sayılı İş Kanunu ve sonrasında yapılan düzenlemelerle esnek çalışma biçimleri yeniden düzenlenmiş, 2016 yılında özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisi kurulmasına olanak tanınmıştır. Taşeron istihdam, üretim baskısı, uzun çalışma süreleri ve işçilerin örgütlenme haklarının kullanımındaki sorunlar, işçi sağlığı ve güvenliği üzerindeki etkileri bakımından birlikte değerlendirilmelidir.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin (İSİG) verilerine göre 2025 yılında Türkiye genelinde en az 2 bin 105 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirmiştir. Soma'dan Ermenek'e, Davutpaşa'dan Ostim'e, Hendek'ten Tuzla tersanelerine kadar yaşanan iş cinayetleri, çalışma yaşamındaki risklerin önlenmesi, iş güvenliği tedbirlerinin uygulanması ve kamusal denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır.

İşçilerin yaşam hakkının korunması, risklerin önceden belirlenmesini, işverenlerin yasal yükümlülüklerini yerine getirmesini ve kamu kurumlarının etkili denetim yapmasını gerektirmektedir. İş cinayetlerinin ardından yürütülen soruşturmalarda sorumlulukların ortaya çıkarılması kadar, benzer ölümlerin önlenmesini sağlayacak tedbirlerin uygulanması da yaşamsal önemdedir. HABAŞ'ta yıllara yayılan işçi ölümleri, bu sorumlulukların ve alınan önlemlerin sonuçlarının kapsamlı biçimde incelenmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu gerekçelerle HABAŞ Demir Çelik Fabrikası'nda meydana gelen patlamanın ve geçmiş iş cinayetlerinin nedenlerinin, üretim ve bakım politikalarının, taşeron çalışma koşullarının, işverenin ve ilgili kamu kurumlarının sorumluluklarının araştırılması; iş cinayetlerinin önlenmesine ve işçilerin yaşam hakkının güvence altına alınmasına yönelik gerekli yasal ve idari tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	